

Danskeren

NYHEDS- OG OPBYGGELSE- BLAD FOR DET DANSKE FOLK I AMERIKA, udgivet af Danish Lutheran Publishing House, Blair, Nebraska.

"Danskere" udkommer Onsdag i hver Uge. Pris pr. Aargang: De Forenede Stater \$1.50. Udlandet \$2.00

Bladet betales i Forskud. Bestilling, Betaling, Adresseforandring etc. med Undtagelse af Bidrag til Bladets Indhold adresseres DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Nebraska.

Alle Bidrag til Bladets Indhold — Korrespondancer, Afhandlinger og andre Artikler — sendes til dets Redaktør: A. M. ANDERSEN, Blair, Nebr.

Entered at Blair Post office as second class matter.

Acceptance for Mailing at special rate of postage, provided for in Section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on July 8, 1918.

Advertising rates made known upon application.

I Tilfælde af, Bladet ikke modtages regelmæssigt, bedes man klage til det sædvanlige Postkontor. Skulde dette ikke hjælpe, bedes man henvende sig til "Danskere's" Kontor.

Naar Læserne henvender sig til Folk, som averterer i Bladet, enten for at købe hos dem eller for at få Oplysning om det averterede, bedes de altid omtale, at de saa Avertissementet i dette Blad. Det vil være til gensidig Støtte.

Det norske Blad "Tidens Tegn" skriver: Stenborg har faaet det finste Storfors, og Stenborg har taffet, og han ledjager sin Tak med følgende Ord: "Benfattet med det kyste Nige skal føre Finland til en rig Blomstring og blive det til Belsignelse."

Et indisk Blad skriver bl. a. følgende om Missionerne: "Missionærerne gør en rig Hof blandt de undertrykte Klasser. Ingen Hindu kan være uvidende om det gode Arbejde, Missionærerne gør paa Oplysningsens Omraade, og vi ser ingen Grund til at strides med dem, der mener, at sin Kristendommen kan bringe Menneftigheden Frelse, og derfor søger at vinde Tilhængere for den ved hæderlige Midler."

Der findes os jævnlig Artiller til Optagelse fra Nonpartisan League, men vi har ingen af dem optaget og agter ikke at optage nogen af dem. Hvad denne Liga egentlig vil, er os ikke klart. Det synes, som den snarere er nedbrydende end opbyggende, mere negativ end positiv. Og hvad vi særlig har imod er at forsøge at starte et nyt Parti ved denne Tid, da det gælder om at famle Kræfterne om at vinde Krigen. Men derom har Nonpartisan League intet at sige, saa man bliver hange for, at "The League" er pro-german om end blot passivt.

Med et Stemmeantal af 495 mod 9 har Missourisyndens Menighed tilfient dette Samfunds nye Konstitution; dens nye Bestemmelser kan imidlertid først føres ud i Livet, efter at Synoden har holdt sit næste Generalsynode. Synodens nye Ravn, som Konstitutionen bestemmer, føres paa Rekord i Jefferson City, Missouri, den 30. Juli, 1918, og herefter vil Synoden virke under Ravnets "The Evangelical Lutheran Synod of Missouri, Ohio and other States". Den væsentlige Forandring er, saa vidt vi skønner, at Ordet "Luth" er udeladt af Ravnets.

St. Olaf College, Northfield, Minn., har under Opjærelse et meget imponerende Armory-Gymnasium. Bygningen opføres af Mursten med Sten "Trimnings" (Besætning eller Udstøring). Den bliver 156 Fod lang, 102 Fod vid, to Stokværk foruden "Basement". Trænings-Salen i første Stokværk bliver 125 Fod Tang, 80 Fod vid og 23 Fod til Loft.

Keanoke College (Lutheran Synod of the South), Salem, Virginia, har nylig faaet to betydelige testamentariske Gaver, en fra afdsede Mrs. J. M. Giffle, Dofton, Va., paa \$5,000 og en anden fra afdsede Mrs. Andrew Bigelow, Southboro, Massachusetts, \$3,000. Keanoke

College er for Tiden i Færd med at rejse en Sum af \$100,000, der skal bære Ravnets "War Safety Fund". Fondet skal henstilles og staa urørt, og Indkomsterne af det skal bruges under Krigen til at hjælpe Udgifterne ved særlige Krav, som Tiden stiller. Over \$30,000 i Kontanter, Obligationer og Subskriptioner var opnaaet, da dette skrives.

En patriotisk Averterer. Følgende er kopieret fra et Avertissement om Salg af Jarnland i en Zowa Avis: "Livet (uden Liberty Bonds) overgaar Anbringelse af Penge i en god Farm." Avertereren anerkender den Sandhed, at en "Liberty-Bond" er den bedste Anbringelse i Verden for en god Amerikaner.

Bore "boys" i Frankrig. Den franske Premierminister Clemenceau sagde i det franske Repræsentanthus, idet han talte om de amerikanske Soldater i Frankrig: "De franske Generaler fortæller mig, at Sejren særlig var amerikansk i Udseende og Udførelse. Jeg har faaet dybt Indtryk af de amerikanske Troppers storlaade Disciplin, Mod og Tapperhed."

Den britiske Premier, David Lloyd George, sagde, da han forleden talte om vore Soldater: "Vi ved, at naar de viser sig paa Slaglinien, kæmper de paa en Maade, der er deres store Lands Traditioner værdig. Dette er i sig selv en Støtte, Underhold og Opmuntring for alle dem, der med Englelske følger Konflikt, som gaar for sig i Frankrig." Den franske og engelske Premierministre har udtrykt Verdens Mening om de amerikanske Soldater.

En Indsender fra California skriver til os: "Er det ikke muligt, at vi gennem Danferen kunde saa et mere udførligt Referat angaaende Sammenlutning af de to danske Kirkesamfund, som forhandles ved sidste Aarsmøde? Jeg synes, der var saa lidt om det i Aarsberetningen og endnu mindre i Tid, og dette er efter min Mening af faare stor Vigtighed for alle Danferens Læsere."

Vi maa dertil svare, at Med. ikke personlig var til Stede ved Mødet og kunde saaledes ikke meddele noget eller mere, end den valgte Referent sendte ham. Men vi har fornaaet, at begge Samfunds Aarsmøder kom til væsentlig samme Resultat i Forhandlingen af denne Sag, nemlig at man fra begge Sider i Aarets Løb vilde forsøge at holde Fællesmøder, hvor Vælgelse gives dertil og saaledes i Præfise, om der er Betingelser for godt Samarbejde. Det er maaffe saa godt som noget foreløbigt. — Sagen er altsaa ikke afgit.

Guds Ord i Sprog

Der var et Par Ting, vi vilde have meddelt sidst, men fandt ikke Plads for. Under 27. Aug. meddeltes der fra Lincoln, at Staten Nebraska's Jernbanekommission, i Anledning af, at Stat og County Forbæradsraad havde villet forbyde at tale Tyff over Telefon, havde udtalt, at hvem, som ønskede det, maatte tale Tyff over Telefonen, forudsat de ikke taler noget oprøft. Kommissionen hæbder, at der ingen Lov findes, som forbyder Folk at bruge andet Sprog end Landets hverken i Samtale eller over Telefon.

Det andet, vi vilde have meddelt, var noget, vi læste fra Norfolk, Nebr., under 31. Aug. Ifølge mindre end 15 Menigheder havde til Forbæradsraadet indsendt Petitioner, undertegnet af 2000 Menighedsmedlemmer, om at saa Bestemmelserne med Hensyn til Brug af fremmed Sprog i Kirkerne forandret. Fire af Petitionerne var fra skandinaviske Menigheder. Der bemærkes, at Petitionerne var begyndt i en tyff lutherisk Menighed. De blev imidlertid alle sammen aflaaet.

Man vil lægge Mærke til, at de to Udtalelser (mere kan det vel ikke kaldes) gaar i forfællig Retning. At det ene Tilfælde gælder Telefonen, det andet Kirken, det spiller ingen Rolle. Men medens Jernbanekommissionen tager Hensyn til Bestaaende Love, saa betragter Forbæradsraadet eller Oveførelse Council sig som hæbet over saadant Hensyn. Vi har ogsaa hørt, at County-Advokaten i et County har været raadspurgt, og han har svaret, at vedkommende roligt kunde fortsætte med Gudstjenester i det danske Sprog, saa længe ingen klagede over det. County-Advokaten har altsaa ikke set nogen Lov overtrædt, saa han burde stride ind og hæbde den.

Vi har hidtil fraraadet Trods imod Defensie-Council og gør det fremdeles. Der staar nemlig saa store Ting paa Dagsordenen, saa man midlertidigt bør vogte sig for at lade Opmærksomheden bort fra Gud, der i sin Visdom frembragte dette Sprogskifte, fordi han har en stor Mission for den lutheriske Kirke i dette Land, en Mission, som kun kan udføres i det engelske Sprog. Det samme har i lang Tid staaet for mig, at Sproggrænserne har staaet som Skranke for vor lutheriske Kirkes Udbredelse, og at det er isølge Guds vise Styrelse, at vor lutheriske Kirke med den dyrebare Arv, et rent Guds Ord og Sakramenter som virkelige Naademidler, er ført til dette Land og efterhaanden bliver ført over i det engelske Verdenssprog. Og saa kom jeg til at lægge Mærke til Herrens Ord til Israael: "Det er for ringe en Ting, at du er min Tjener til at oprejse Israels Stammer og tilbageføre de bevarede af Israels; men jeg vil sætte dig til Sebringernes Lyd, at bringe min Røst indtil Jordens Ende." (Es. 49, 6).

Disse Ord vejer for mig i samme Retning, at Herren har befalet noget højere for os end at føre Guds Ord og dets Gøder til vor eget Folk. Det engelske Sprog giver os en mangefold uddelt Missionær alene i dette Land. Men dermed er jo ingenlunde sagt, at Oergangen skal gøres uaturkelig, kortimod. Det er i vort eget Folk, vi har vor Rod, og det maatte derfor først vindes og vindes gennem det Sprog, de forstod. Men Oergangen til Engelft vil bringe Belsignelse med sig, saa snart den kan gøres paa naturlig Maade.

Vi vilde gerne skrive lidt til "Danferen's" Læsere, — eller rettere, jeg har faaet en uimodstaaelig Trang til at have en rigtig Samtale med jer alle derhjemme. Jeg vil ikke tale om, hvad det er, jeg eller hvad vi har bestilt herovre. Det kan de, som er mere med i Arbejdet, bedre gøre. Men jeg vil hellere tale om noget af alt det meget, der kan og bør gøres. Naah, hvor er det meget, der burde gøres! "Derom du havde et Hundrede Tusinde Dollars," tænker jeg lidt.

"Men hvad er det for noget sentimentalt Sludder, han begynder med," synes jeg at høre nogen sige. Det er det maaffe ogsaa, men jeg ved ikke rigtig, hvor jeg skal begynde. Jeg synes, der er ligesom et Lag Is, der hindrer Samtalen. Hvem der kunde bryde Isen, — smelte Hjerterne, at vi kunde rigtig komme til at fortaale hinanden — i derhjemme og Missionen herovre. Men det er denne Trang til mere Fortaalelse, der fik os til at skrive til Kirkeraadet: "Ved Aarsmødet sende en Mand herover paa Besog, at han kan sætte sig ind i Forholdene herovre og komme tilbage med mere Forstaelse af Missionens Opgave herovre."

Den lutheriske Kirke har en stor Opgave i Japan, en Opgave, som ingen anden Kirke kan løse. Der arbejdes her i Japan maaffe mere end i noget andet Land henimod kirkelig Enhed. Denne Enhed bygges ofte paa meget løs Grund. Den lutheriske Kirkes Opgave er at sætte imod denne falske Enhed den san-

de, som er ingen anden end Enhed paa Guds Ords Grund, uden Indblanding af menneskelige Meninger eller filosofiske Spekulationer. Kan vi blot saa lært Japaneerne at synge af Hjertet: "Guds Ord, det er vort Arvegøds, det skal vort Livs koms være." Vil nogen fordrø Bedes for, at den lutheriske Kirke alene kan løse denne Opgave, saa skal jeg være villig til at tage dette Spørgsmaal op en anden Gang.

Men den lutheriske Kirke for sent til Japan paa samme Maade, som de amerikanske Soldater kom for, sent til Frankrig. Men det kan alt sammen gøres godt igen. Gud er med os, og det skal nok lykkes. Den lutheriske Kirke har nu ca. 40 Udlændinge i sin Mission i Japan, naar man regner Gufriner med. Af disse 40 tilhører maaffe en halv Snes den finste lutheriske Kirke (Finland). Vi ventner, at disse snart vil forene sig med os, saa der bliver een lutherisk Kirke herovre. Da Arbejdet er saa nyt (De fleste er kommen siden 1910 — 11) er den store Mangel den, at der er saa faa japanske Prædiker og andre Arbejdere. Efter Antallet af Missionærer burde der være 100 a 200 indfødte Prædiker. Man kan da let fortaale, at der burde sættes alt ind paa at faa en større Præstefole. Den forenede Kirke har hidtil været meget konservativ med Hensyn til denne Sag, og paa indbringende Opfordring om at handle hurtigt muligt er der bleven svaret, at vi bør tage det med Ro. Det er ikke let at tage det med Ro, naar man ved, at for hver Dag der gaar uden at gøre noget er der en Dag gaaet til Spild. Den forenede Kirke har, saa vidt jeg ved, flere teologiske Studenter end nogen af de andre og bør derfor have større Interesse end nogen anden i at faa en god teologisk Skole med flere Lærere end hidtil. At knappe af med Hensyn til Seminarium er at binde Hænderne paa en Missionær i Japan, og det er ikke let at arbejde med Hænderne bundne.

Men nu kom jeg ikke ind paa det, som jeg egentlig havde i Tankerne til at begynde med. Jeg havde tænkt paa at give nogle spredte Tanker angaaende Øerne omkring Strædet her ved Moji. Moji og Shimonsaki har hver 75,000 Indbyggere, Kokura 70,000, Wakamatsu 40,000, Dairi 12 a 15,000, Tokubata 20,000 Yamata 20 a 30,000, Den Sikohima 30,000. Disse Byer vokser med voldsom Hart, særlig de mindre, og de vil alle inden ret lange tider sammen til en stor By. I Shimonsaki Nord for Strædet er der flere Missionærer, men i de andre Øer, som alle ligger Syd for Strædet, er der kun 3 Familier, altsaa een Missionær til hver 30,000 Mennefter. Der bygges den ene Fabrik efter den anden, og Arbejdere flutter hertil i en saadan Mængde, at der f. Eks. i Tobata bygges 3 Huse færdige hver Dag. For at en Straale af Evangeliiets Lys skal kunne skinne ned til disse Mennefter, burde der snarest mulig sættes en Evangelist i hver af disse Øer. Forholdene er jo langtfra saaledes som f. Eks. i nogle af Europas Størbyer, hvor der paa Steder kan være kun een Kirke til 20 a 30,000 Mennefter; thi der kommer Menneffene alligevel under kristelig Indflydelse paa mange Maader; men her er der mange, som knap har hørt, at der er saadan noget som Kristendommen til, i hvert Fald ingen Ide om, hvad det er.

Men for at følge denne Tanke videre: Hvad vil det betyde, at sætte en Mand i hver af disse Øer? Det vilde betyde et Tilleg af ca. 3000 Men i Lømminger alene. Dernæst vilde der være mindst 2000 Men mere i Øsøje. Og saa vilde der altid være en Del andre Udgifter. Naar jeg har tænkt paa disse Sager, saa er det, jeg har sagt til mig selv: "Ja, havde du blot hundrede Tusinde Dollars!"

Za, nu maa du være fornuftig med spredte Tanker. Lad mig vise dig Øerne. De kommer her for sig hver Dag paa Vej til Fole. Nogle er bedre klædt, de fleste meget daarligt. Mange af dem kommer, de smaa Stakler, nok saa

glade med store Saar i Hovedet eller Hovedet eet eneste stort Saar, eller med Sjæne halvt blinde af Tjenhygdum, som er saa almindelig i dette Land. De faar vist daarlig Forplejning, de fleste af dem. Men de faminer ogsaa fra fattige Øjen, hvor et Par Familier bor sammen i eet Værelse (Værelse, ikke Hus). Forældrene gaar begyde paa Arbejde, hvorledes stulde de ellers kunne tjene Ris til saa mange smaa Munde? Her findes ikke Høspitaler, der er vaerd at falde med dette Ravn. Vel har nogle af Leqerene private Høspitaler — for rige Folk. Hvor vilde ikke et kristent Dispensarium og en kristen Læge være velkommen midt i al denne Glendighed! Og Naar man saa betænker, at næsten den eneste Maade, man kan naa de fattiges Hjertes, er ved at gøre godt imod dem ved at helbrede deres Sygdomme, som Jesus gjorde, hvilke Muligheder var der saa ikke aabne for os, om vi havde Midlerne dertil!

Naar Arbejderne bor saa tæt sammenpakkede, saa kan man nok tænke sig, hvordan det er, naar der er Sygdom i et Hus, eller naar i. Eks. en Moder skal bringe et lille Menneftebarn til Verden. Nogle Røner kan jo, om de ønsker det, blive indlagt paa et privat Høspital. (Min Sultur og jeg saa et forleden, og det var meget sunde). Men et Hjem hvor fattige Mødre kunde saa Lov til at blyse ud en Uges Tid eller to efter en Reddomst vilde være en stor Belsignelse, om man havde en dygtig Jordenemoder og Sugeplejerisse og funde tilfælde Lægehjælp — og om man havde nogle Rusinde Dollars.

Jeg har tænkt paa en anden Ting. Vi hører lidt Tale om det Sparesystem, vi er kommen ind i. Var det ikke paa Tide, vi virkelig kom ind i det Sparesystem med Hensyn til vor Mission. Jeg mener med de Dufe, vi bruger til Møder, Synodagsskoler osv. Hvad jeg mener, er dette: Over ti eller femten Aar betaler vi paa omtrent alle Stationerne saa meget i Husleje, at der funde lyses Kirkefolaler og Missionærholiger for de samme Penge. Og hele Tiden gaar Huslejen op. Hvad om de, der har Naad dertil, købte Missionen Egenomme der, hvor det er nødvendigt og efterhaanden som nye Stationer aabnes? Missionen kunde betale disse Penge tilbage med Renter i Stedet for at betale Husleje. Saa vilde Missionen til sidst have sine egne Dufe og kunde begynde andre Steder uden ekstra Udgifter til Husleje. Der vilde være meget vunden derved. Det det første vilde vi være fri for at skulle slutte, naar Høværten fordrøede det; for det andet vilde vi kunne indrette Husene meget bedre; og for det tredje vilde vi i Øerne blive fri for den stigende Husleje.

Vi skal ud til Dairi i Aften, Matsumoto og jeg, og i denne Tid er Ouma fra Præstefolen med. Jeg har glædet mig meget over Dairi i den sidste Tid. Vernefylder Stuen til sidste Plads, og der er hver Gang flere nye Elever, som bliver indfødte. Disse deslige Sommerstæfener er der altid en stor Hof voksne udenfor (der er aabent ud til Gaden). Efter Vernefyldtjenestens tages der til de voksne. Vor største Befolkning i Dairi er at saa et Hus. Det Sted, vi har Møde nu, er et Hotel, og der skulde helst lejes et Hus, som vi kunde bruge til andre Tider ogsaa. Men der er intet at faa, hverken til Leje eller Salg eller paa nogen anden Maade Dairi vil blive en af de største Øer paa Anshu, mener man. Der er mere Plads der til en stor By end i Moji, og der bygges alle Begne derude. Endnu kan der købes Byggrund, men om fort Tid vil det være umuligt at faa Plads paa et nogenlunde centralt Sted.

Jeg synes, jeg hører nogen sige: "Disse Mænd slaar vist for store Brød op derude." Slog vor Herre Kristus for store Brød op, da han sagde: "Gaa ud i hele Verden og gør alle Folk til mine Disciple." Slog Apostelen Paulus for store Brød op, naar han lod indfødte Vildste i enhver Stad? Hele Spørgsmaalet angaaende Missionen herude synes for mig at stille sig saaledes: Gud vil have

Nogle spredte Tanker angaaende J. Japans. u. u. af D. G. W. Bach.

Jeg vilde gerne skrive lidt til "Danferen's" Læsere, — eller rettere, jeg har faaet en uimodstaaelig Trang til at have en rigtig Samtale med jer alle derhjemme. Jeg vil ikke tale om, hvad det er, jeg eller hvad vi har bestilt herovre. Det kan de, som er mere med i Arbejdet, bedre gøre. Men jeg vil hellere tale om noget af alt det meget, der kan og bør gøres. Naah, hvor er det meget, der burde gøres! "Derom du havde et Hundrede Tusinde Dollars," tænker jeg lidt.

"Men hvad er det for noget sentimentalt Sludder, han begynder med," synes jeg at høre nogen sige. Det er det maaffe ogsaa, men jeg ved ikke rigtig, hvor jeg skal begynde. Jeg synes, der er ligesom et Lag Is, der hindrer Samtalen. Hvem der kunde bryde Isen, — smelte Hjerterne, at vi kunde rigtig komme til at fortaale hinanden — i derhjemme og Missionen herovre. Men det er denne Trang til mere Fortaalelse, der fik os til at skrive til Kirkeraadet: "Ved Aarsmødet sende en Mand herover paa Besog, at han kan sætte sig ind i Forholdene herovre og komme tilbage med mere Forstaelse af Missionens Opgave herovre."

Den lutheriske Kirke har en stor Opgave i Japan, en Opgave, som ingen anden Kirke kan løse. Der arbejdes her i Japan maaffe mere end i noget andet Land henimod kirkelig Enhed. Denne Enhed bygges ofte paa meget løs Grund. Den lutheriske Kirkes Opgave er at sætte imod denne falske Enhed den san-

de, som er ingen anden end Enhed paa Guds Ords Grund, uden Indblanding af menneskelige Meninger eller filosofiske Spekulationer. Kan vi blot saa lært Japaneerne at synge af Hjertet: "Guds Ord, det er vort Arvegøds, det skal vort Livs koms være." Vil nogen fordrø Bedes for, at den lutheriske Kirke alene kan løse denne Opgave, saa skal jeg være villig til at tage dette Spørgsmaal op en anden Gang.

Men den lutheriske Kirke for sent til Japan paa samme Maade, som de amerikanske Soldater kom for, sent til Frankrig. Men det kan alt sammen gøres godt igen. Gud er med os, og det skal nok lykkes. Den lutheriske Kirke har nu ca. 40 Udlændinge i sin Mission i Japan, naar man regner Gufriner med. Af disse 40 tilhører maaffe en halv Snes den finste lutheriske Kirke (Finland). Vi ventner, at disse snart vil forene sig med os, saa der bliver een lutherisk Kirke herovre. Da Arbejdet er saa nyt (De fleste er kommen siden 1910 — 11) er den store Mangel den, at der er saa faa japanske Prædiker og andre Arbejdere. Efter Antallet af Missionærer burde der være 100 a 200 indfødte Prædiker. Man kan da let fortaale, at der burde sættes alt ind paa at faa en større Præstefole. Den forenede Kirke har hidtil været meget konservativ med Hensyn til denne Sag, og paa indbringende Opfordring om at handle hurtigt muligt er der bleven svaret, at vi bør tage det med Ro. Det er ikke let at tage det med Ro, naar man ved, at for hver Dag der gaar uden at gøre noget er der en Dag gaaet til Spild. Den forenede Kirke har, saa vidt jeg ved, flere teologiske Studenter end nogen af de andre og bør derfor have større Interesse end nogen anden i at faa en god teologisk Skole med flere Lærere end hidtil. At knappe af med Hensyn til Seminarium er at binde Hænderne paa en Missionær i Japan, og det er ikke let at arbejde med Hænderne bundne.

Men nu kom jeg ikke ind paa det, som jeg egentlig havde i Tankerne til at begynde med. Jeg havde tænkt paa at give nogle spredte Tanker angaaende Øerne omkring Strædet her ved Moji. Moji og Shimonsaki har hver 75,000 Indbyggere, Kokura 70,000, Wakamatsu 40,000, Dairi 12 a 15,000, Tokubata 20,000 Yamata 20 a 30,000, Den Sikohima 30,000. Disse Byer vokser med voldsom Hart, særlig de mindre, og de vil alle inden ret lange tider sammen til en stor By. I Shimonsaki Nord for Strædet er der flere Missionærer, men i de andre Øer, som alle ligger Syd for Strædet, er der kun 3 Familier, altsaa een Missionær til hver 30,000 Mennefter. Der bygges den ene Fabrik efter den anden, og Arbejdere flutter hertil i en saadan Mængde, at der f. Eks. i Tobata bygges 3 Huse færdige hver Dag. For at en Straale af Evangeliiets Lys skal kunne skinne ned til disse Mennefter, burde der snarest mulig sættes en Evangelist i hver af disse Øer. Forholdene er jo langtfra saaledes som f. Eks. i nogle af Europas Størbyer, hvor der paa Steder kan være kun een Kirke til 20 a 30,000 Mennefter; thi der kommer Menneffene alligevel under kristelig Indflydelse paa mange Maader; men her er der mange, som knap har hørt, at der er saadan noget som Kristendommen til, i hvert Fald ingen Ide om, hvad det er.

Men for at følge denne Tanke videre: Hvad vil det betyde, at sætte en Mand i hver af disse Øer? Det vilde betyde et Tilleg af ca. 3000 Men i Lømminger alene. Dernæst vilde der være mindst 2000 Men mere i Øsøje. Og saa vilde der altid være en Del andre Udgifter. Naar jeg har tænkt paa disse Sager, saa er det, jeg har sagt til mig selv: "Ja, havde du blot hundrede Tusinde Dollars!"

Za, nu maa du være fornuftig med spredte Tanker. Lad mig vise dig Øerne. De kommer her for sig hver Dag paa Vej til Fole. Nogle er bedre klædt, de fleste meget daarligt. Mange af dem kommer, de smaa Stakler, nok saa

glade med store Saar i Hovedet eller Hovedet eet eneste stort Saar, eller med Sjæne halvt blinde af Tjenhygdum, som er saa almindelig i dette Land. De faar vist daarlig Forplejning, de fleste af dem. Men de faminer ogsaa fra fattige Øjen, hvor et Par Familier bor sammen i eet Værelse (Værelse, ikke Hus). Forældrene gaar begyde paa Arbejde, hvorledes stulde de ellers kunne tjene Ris til saa mange smaa Munde? Her findes ikke Høspitaler, der er vaerd at falde med dette Ravn. Vel har nogle af Leqerene private Høspitaler — for rige Folk. Hvor vilde ikke et kristent Dispensarium og en kristen Læge være velkommen midt i al denne Glendighed! Og Naar man saa betænker, at næsten den eneste Maade, man kan naa de fattiges Hjertes, er ved at gøre godt imod dem ved at helbrede deres Sygdomme, som Jesus gjorde, hvilke Muligheder var der saa ikke aabne for os, om vi havde Midlerne dertil!

Naar Arbejderne bor saa tæt sammenpakkede, saa kan man nok tænke sig, hvordan det er, naar der er Sygdom i et Hus, eller naar i. Eks. en Moder skal bringe et lille Menneftebarn til Verden. Nogle Røner kan jo, om de ønsker det, blive indlagt paa et privat Høspital. (Min Sultur og jeg saa et forleden, og det var meget sunde). Men et Hjem hvor fattige Mødre kunde saa Lov til at blyse ud en Uges Tid eller to efter en Reddomst vilde være en stor Belsignelse, om man havde en dygtig Jordenemoder og Sugeplejerisse og funde tilfælde Lægehjælp — og om man havde nogle Rusinde Dollars.

Jeg har tænkt paa en anden Ting. Vi hører lidt Tale om det Sparesystem, vi er kommen ind i. Var det ikke paa Tide, vi virkelig kom ind i det Sparesystem med Hensyn til vor Mission. Jeg mener med de Dufe, vi bruger til Møder, Synodagsskoler osv. Hvad jeg mener, er dette: Over ti eller femten Aar betaler vi paa omtrent alle Stationerne saa meget i Husleje, at der funde lyses Kirkefolaler og Missionærholiger for de samme Penge. Og hele Tiden gaar Huslejen op. Hvad om de, der har Naad dertil, købte Missionen Egenomme der, hvor det er nødvendigt og efterhaanden som nye Stationer aabnes? Missionen kunde betale disse Penge tilbage med Renter i Stedet for at betale Husleje. Saa vilde Missionen til sidst have sine egne Dufe og kunde begynde andre Steder uden ekstra Udgifter til Husleje. Der vilde være meget vunden derved. Det det første vilde vi være fri for at skulle slutte, naar Høværten fordrøede det; for det andet vilde vi kunne indrette Husene meget bedre; og for det tredje vilde vi i Øerne blive fri for den stigende Husleje.

Vi skal ud til Dairi i Aften, Matsumoto og jeg, og i denne Tid er Ouma fra Præstefolen med. Jeg har glædet mig meget over Dairi i den sidste Tid. Vernefylder Stuen til sidste Plads, og der er hver Gang flere nye Elever, som bliver indfødte. Disse deslige Sommerstæfener er der altid en stor Hof voksne udenfor (der er aabent ud til Gaden). Efter Vernefyldtjenestens tages der til de voksne. Vor største Befolkning i Dairi er at saa et Hus. Det Sted, vi har Møde nu, er et Hotel, og der skulde helst lejes et Hus, som vi kunde bruge til andre Tider ogsaa. Men der er intet at faa, hverken til Leje eller Salg eller paa nogen anden Maade Dairi vil blive en af de største Øer paa Anshu, mener man. Der er mere Plads der til en stor By end i Moji, og der bygges alle Begne derude. Endnu kan der købes Byggrund, men om fort Tid vil det være umuligt at faa Plads paa et nogenlunde centralt Sted.

Jeg synes, jeg hører nogen sige: "Disse Mænd slaar vist for store Brød op derude." Slog vor Herre Kristus for store Brød op, da han sagde: "Gaa ud i hele Verden og gør alle Folk til mine Disciple." Slog Apostelen Paulus for store Brød op, naar han lod indfødte Vildste i enhver Stad? Hele Spørgsmaalet angaaende Missionen herude synes for mig at stille sig saaledes: Gud vil have

de to Udtalelser (mere kan det vel